

JAARVERSLAG

2019

**COMMISSIE VAN TOEZICHT BIJ DE
POMPESTICHTING TE NIJMEGEN**

COMMISSIE VAN TOEZICHT
bij de
POMPESTICHTING te NIJMEGEN

INHOUDSOPGAVE

1. Inrichting	3
2. Cijfers	4
3. De toezichthoudende taak	5
4. De adviestaak	10
5. De bemiddelingstaak	11
6. De rechtsprekende taak	12
7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen	16
8. Algemene conclusie en aandachtspunten	17

Bijlagen:

- 1) overzicht soorten klachten per onderwerp
- 2) totaaloverzicht uit Klaver
- 3) managementoverzicht m.b.t. locaties Nijmegen, Vught en Zeeland

1. Inrichting

De Pompestichting is een particuliere instelling voor forensische psychiatrie. De voornaamste doelstelling van de stichting is het bijdragen aan de veiligheid van de maatschappij. De stichting richt zich op het voorkomen van delicten en op het bieden van behandeling en zorg aan mensen, die als gevolg van psychische problemen in aanraking zijn gekomen of dreigen te komen met justitie. De Pompestichting kent onderdelen voor klinische en ambulante behandeling. Sinds 1 januari 2009 is de Pompestichting onderdeel van Pro Persona. Het overgrote deel van de patiënten betreft ter beschikking gestelden als bedoeld in de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Bvt). De Pompestichting is gevestigd op drie locaties, namelijk de Pompekliniek te Nijmegen bestaande uit een behandelkliniek en een afdeling voor Langdurig Forensische Psychiatrische Zorg (LFPZ), de LFPZ-locatie Zeeland (Noord-Brabant) en een afdeling voor Zeer intensieve Specialistische Zorg (ZISZ) te Vught op het terrein van Penitentiaire Inrichting Vught. Op deze afdeling verblijven zes bewoners/sters met een longstaystatus.

Op 1 januari 2019 was de Commissie van toezicht als volgt samengesteld:

- voorzitter, mr. T.C. Henniphof (rechter bij rechtbank Gelderland), lid sinds 1 september 2016;
- drs. E.J.M. Harmelink (klachtenfunctionaris algemeen ziekenhuis), lid sinds 1 januari 2006;
- drs. H.P. Zweers (GZ-psycholoog), lid sinds 1 januari 2006;
- mr. M.M.A.M.M. van der Lande-Mersmans (juriste bekend met het inrichtingswezen), lid sinds 1 januari 2006;
- mr. F. Peek-Pel (juriste bekend met het inrichtingswezen), lid sinds 1 januari 2006;
- prof. dr. E.J. 's-Gravenmade (emeritus-hoogleraar, neurofysicus), lid sinds 1 januari 2006;
- G.G. Dirks (stafjurist rechtbank Oost-Brabant), lid sinds 1 juni 2006;
- dr. J.A. van Vliet (zelfstandig onderzoeker en adviseur, bekend met de TBS-sector), lid sinds 1 september 2007;
- mr. A.H. Staring, (advocaat), lid sinds 1 januari 2009;
- dr. W.J.M. van Hezewijk (psychiater en voormalig bestuurder GGZ-Breburg), lid sinds 1 oktober 2014;
- mr. J.A.P. Bakker (rechter bij rechtbank Gelderland), lid sinds 1 januari 2018;
- drs. C.W. van Verseveld (voormalig arts en manager van een Hbo-instelling), lid sinds 1 januari 2018.

Het secretariaat van de Commissie werd in het verslagjaar uitgevoerd door mr. N. Lont, verbonden aan de rechtbank Gelderland te Arnhem.

Gedurende het verslagjaar zijn geen leden afgetreden. De Commissie is zich ervan bewust dat per 1 januari 2021 de benoemingstermijn van een aantal leden zal aflopen. Tijdens het verslagjaar hebben twee leden aangegeven per 1 januari 2020 hun lidmaatschap te beëindigen. Gedurende het verslagjaar is De Commissie bezig geweest om in hun opvolging te voorzien, zodat de continuïteit en de samenstelling van De Commissie gewaarborgd blijft.

Er zijn vier sollicitatiegesprekken geweest. Per 1 januari 2020 zullen twee kandidaten toe treden en per 1 januari 2021 zullen de overige twee kandidaten volgen. Gedurende het verslagjaar zal mogelijk worden geworven voor nog een lid.

Met betrekking tot de deskundigheidsbevordering van de leden zijn gedurende het verslagjaar geen cursussen dan wel trainingen gevolgd. Gedurende het komende verslagjaar zal een cursus "Bemiddeling" worden gevolgd.

Verder werden leden in de gelegenheid gesteld om voor het werk van de Commissie relevante bijeenkomsten bij te wonen. Onder meer het RSJ-Congres op 4 april 2019 te Nieuwegein met als thema "Herstelrecht in executiefase". De heer Van Vliet heeft dit congres bijgewoond.

De Landelijke Dag voor de Commissies van Toezicht van zowel het gevangeniswezen als TBS-klinieken en jeugdinstellingen, die plaats had op 4 november 2019 te Amersfoort is namens de Commissie bezocht door de heren Zweers en Dirks en de secretaris. Het thema van die dag was: "Zicht op toezicht".

2. Enkele cijfers

- 1) Het aantal (meervoudige) beklagzittingen in 2019 bedraagt:
Nijmegen : 11
Vught : 5
Zeeland : 3
- 2) Het aantal patiënten/bewoners per 31 december 2019 bedraagt 270.
- 3) Diverse leden hebben vergaderingen van de patiëntenraad en de bewonersraden van de verschillende locaties bijgewoond.
- 4) Het aantal medische klachten van organisatorische aard en het aantal klachten van medisch inhoudelijke aard is niet afzonderlijk bijgehouden. In totaal zijn 7 klachten ingediend die betrekking hebben op de medische verzorging.

3. Toezichthoudende taak

3.1 Contacten met de directie

De opstelling van directie werd door de leden van de Commissie als open en constructief ervaren. De directie in de persoon van de heer De Vries trad in het verslagjaar op als vaste vertegenwoordiger van de directie bij de commissievergaderingen. Bij verhindering trad mevrouw Brouns, directeur patiëntenzorg, op. Tijdens de vergadering van februari 2019 is door hen samen een toelichting gegeven op de Lange Termijn Visie van de kliniek.

De Commissie vergadert maandelijks. In de maanden juni 2019 en augustus 2019 zijn er geen commissievergaderingen gehouden.

Tot de vaste agendapunten van de vergaderingen behoorden:

- mededelingen van de algemeen directeur;
- maatregelenoverzicht;
- beleidsontwikkelingen op het terrein voor patiënten/bewoners binnen de inrichting, waaronder media- en middelenbeleid en beloningsregeling;
- het verslag van de laatste vergadering van de patiëntenraad;
- de schriftelijke verslagen van de maandcommissarissen over de voorbije maand per locatie;
- uitspraken van de beklagcommissie en beroepscommissie van de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ).

Met de directie is overleg gevoerd over actuele aandachtspunten in de inrichting en de wijze waarop die punten doorwerken. In enkele gevallen werden de punten toegelicht door een gast spreker.

De volgende onderwerpen zijn in dit kader gedurende het verslagjaar aan de orde geweest in de commissievergaderingen:

1) Aan het begin van het verslagjaar is veelvuldig aandacht besteed aan afdeling Niers, de LFPZ-afdeling te Nijmegen met maximaal acht bewoners. Zoals in een eerder jaarverslag is gemeld is sprake van een andere setting, een kleinere afdeling en van een ander, door het Ministerie van Veiligheid en Justitie bepaald, (verblijfs)kader. In beginsel worden LFPZ-bewoners begeleid wanneer ze hun afdeling verlaten. Gedurende het verslagjaar is in het bijzonder de sfeer op deze afdeling een punt van aandacht gebleven. De betrokken maandcommissarissen hebben regelmatig hun zorgen geuit over de gespannen, negatieve sfeer op de afdeling. De directie deelde deze zorgen. Medio het verslagjaar is de Commissie geïnformeerd dat wordt bekeken of de gehele afdeling Niers op termijn kan worden overgeplaatst naar de locatie Zeeland, nu op die locatie ruimte is ontstaan. Medio mei 2019 zijn vervolgens alle acht bewoners van deze afdeling overgegaan naar de locatie Zeeland. De verhuizing naar en verplaatsing van een grote groep bewoners (namelijk ook intern op de locatie Zeeland) is goed verlopen, behoudens vermissing van diverse eigendommen van bepaalde bewoners. Als gevolg van deze verhuizing zijn op de locatie Zeeland zelf ook diverse bewoners verplaatst, er is bewust gekozen om niet alle bewoners van afdeling Niers op één afdeling te plaatsen. In de daaropvolgende periode hebben de maandcommissarissen geen noemenswaardige klachten bereikt die voortvloeien uit deze situatie.

2) De Commissie is gedurende het verslagjaar geïnformeerd over een aantal wijzigingen binnen bepaalde afdelingen op de locatie Nijmegen. Zoals onder punt 1. is gemeld is afdeling Niers vrijgekomen. Op deze afdeling is vervolgens een individuele behandelafdeling geplaatst met acht patiënten die meer structuur en beheersing nodig hebben. Voorts is na overleg met het Ministerie en overige tbs-instellingen onderzocht of binnen de Pompestichting vreemdelingen geplaatst zouden worden die over een tbs-titel beschikken maar geen perspectief op uitplaatsing naar hun land van herkomst mogelijk is. De betreffende patiënten kunnen zich vrij door de instelling begeven, alleen beschikken zij niet over een verlof(kader).

3) Zoals in voorgaande jaarverslagen reeds is opgemerkt is ook in dit jaar diverse malen gesproken over de lange verblijfsduur van een aantal bewoners op de ZISZ-afdeling te Vught. Met name het feit dat de bewoners onderling nauwelijks contact met elkaar kunnen hebben als gevolg van hun individuele problematiek en stoornis en het gegeven dat zij gedurende lange perioden opvolgende maatregelen van afzondering ondergaan, baart de Commissie zorgen en is een voortdurend punt van aandacht. De directie geeft aan te blijven streven naar uitbreiding van vrijheden en mogelijkheden, waaronder onderling contact tussen medebewoners. Gezien wordt dat dit op het gebied van activiteiten inderdaad tot creatieve oplossingen en mogelijkheden leidt, zoals het organiseren van een moestuin, sportactiviteiten en koken. Deze activiteiten worden echter steeds door bewoners alleen of samen met personeel uitgevoerd. Aan het eind van het verslagjaar is het gelukt om één bewoner in de gelegenheid te stellen om contact te hebben met gedetineerden van PI Vught. Gedurende het verslagjaar is de Commissie op de hoogte gesteld van een eerste (natuurlijk) overlijden van een bewoner op deze afdeling en van een doorplaatsing van een bewoonster van de ZISZ-afdeling naar een vervolgvoorziening. De betrokken maandcommissarissen bezoeken regelmatig de afdeling, maar vanwege de (psychische) conditie van de bewoners is direct contact niet altijd mogelijk.

4) In diverse vergaderingen is melding gemaakt van (heftige) incidenten, zowel binnen de instelling als ook landelijk bij andere Tbs-instellingen. Indien daar aanleiding voor was is namens de Commissie een nadere toelichting gevraagd. In het bijzonder is de Commissie uitgebreid geïnformeerd over incidenten die zich in de maanden augustus/september 2019 voordeden op de locatie Nijmegen, onder meer een suïcide van een patiënt, een ontsnapping vanuit de kliniek en twee onttrekkingen tijdens begeleid verlof. Tijdens diverse vergaderingen is een uitgebreide toelichting gegeven door de directeur dan wel antwoord gegeven op vragen van de Commissie. Verder is de voortgang van de – naar aanleiding van die incidenten ingestelde – (onafhankelijke) onderzoeken continue belicht. De Commissie heeft aandacht gevraagd voor de situatie van de overige patiënten binnen de instelling, nu de diverse incidenten en de gevolgen daarvan tot onrust leidden op de afdelingen maar ook invloed hadden op het personeel. Het viel op dat tijdens bemiddelingen van klachten in en na de periode van de incidenten door patiënten steeds gesproken werd over een bepaalde, negatieve sfeer. Namens de directeur is gemeld dat de impact van deze gebeurtenissen op de overige patiënten zeker de aandacht heeft en dat nazorg wordt geboden. Als gevolg van de onttrekkingen zijn onder meer de verloven tijdelijk stilgelegd en na enige tijd weer (dubbel begeleid) opgepakt.

Gedurende het verslagjaar konden nog geen definitieve onderzoeksresultaten worden gedeeld met de Commissie. Verder heeft de Commissie de wens uitgesproken dat op termijn deze uitkomsten - waar mogelijk - ook worden gedeeld met de bewoners en patiënten. In het komende verslagjaar zal de Commissie de ontwikkelingen met aandacht blijven volgen.

5) Gedurende het verslagjaar is de Commissie diverse malen geïnformeerd over ontwikkelingen van het mediamiddelenbeleid en de invoering van het Telio project (iedere patiënt/bewoner krijgt een device, waarop hij radio, televisie en internet kan ontvangen, kan telefoneren en op termijn inzage in bankrekening). Met dit systeem kan individueel bepaald worden welke onderdelen van internet, televisie, radio en telefonie toegankelijk zijn. Door de Commissie is navraag gedaan naar de diverse onderdelen van dit beleid, mede met het oog op bemiddelingen en klagzaken. Een eerste voorzichtige indruk is dat er door het invoeren van dit nieuwe systeem minder klachten zijn op het gebied van multimedia. De Commissie zal gedurende het komende verslagjaar de uitkomst van de pilot en de verdere ontwikkelingen met aandacht blijven volgen.

6) De Commissie is gedurende het verslagjaar niet gebleken dat er structurele problemen waren met de personele bezetting op de verschillende locaties. De directie heeft aangegeven dat er voortdurend wordt geïnvesteerd in het aantrekken en behouden van personeel. In tegenstelling tot voorgaande jaren was er in het verslagjaar gedurende de zomerperiode veel minder inzet van noodscenario's als gevolg van personeelsproblemen. De Commissie zal de inzet van noodscenario's het komende verslagjaar blijven monitoren.

7) Gedurende het verslagjaar is aandacht besteed aan de een nieuwe beloningsregeling, ingevoerd per 1 juni 2018 op de locaties Nijmegen en Vught en per 1 september 2018 op de locatie Zeeland. De patiënten en bewoners ontvangen een hoger vast bedrag. Een vergoeding voor ziekte- en vakantie-uren zit daar al bij in. Het beleid blijft dat patiënten/bewoners worden gestimuleerd om werk/dagbesteding te verrichten. De vangnetregeling, van tien uur vergoeding per week voor patiënten/bewoners die willen maar niet kunnen werken, blijft bestaan. Zoals in het vorige jaarverslag is gemeld zijn naar aanleiding van vragen van patiënten/bewoners en klachten door de Commissie een aantal vragen voorgelegd aan de directie. De Commissie is uitgebreid geïnformeerd over de opgeworpen punten en daar waar nodig zijn betalingen gecorrigeerd. In het bijzonder is door De Commissie aandacht gevraagd voor de bewoners op de locatie Vught, nu hen geen werk/dagbesteding wordt geboden. Uiteindelijk is ook voor deze afdeling duidelijkheid gekomen en zal de regeling met terugwerkende kracht worden uitgevoerd.

8) Gedurende het verslagjaar is (wederom) aandacht besteed aan de regeling van de dwangbehandeling. Bij het secretariaat is gedurende het verslagjaar eenmaal een voorgenomen melding ontvangen voor een a-dwangbehandeling. Tegen de voorgenomen melding is door de Commissie geen bezwaar gemaakt. Het secretariaat werd vooraf op de hoogte gesteld van een voornemen en de maandcommissaris was in de gelegenheid om de patiënt op korte termijn te bezoeken. De voorzitter reageerde schriftelijk binnen de gestelde termijn. Gedurende het verslagjaar is voor zeven patiënten/bewoners een melding ontvangen voor de verlenging van een reeds lopende a-dwangbehandeling. Op grond van de wettelijke bepalingen kan worden volstaan met een melding aan de

Commissie. Gedurende het verslagjaar zijn twee beëindigingen ontvangen van een reeds lopende a-dwangbehandeling. In het verslagjaar zijn voor drie patiënten/bewoners (maandelijks) meldingen voor een b-dwangbehandeling ontvangen.

Gedurende het verslagjaar is verder met belangstelling kennisgenomen van uitspraken van de RSJ die zien op a- en b-dwangbehandeling.

9) De Commissie heeft het jaarverslag “Middelen en Maatregelen 2018” (hierna jaarverslag M&M) besproken. In de vergadering is een nadere toelichting gegeven, onder meer over de doelstellingen (aantal fouten, formeel en materieel) bij opleggingen van een maatregel. Binnen de instelling wordt blijvend aandacht gevraagd voor goede inhoudelijke toelichting op maatregelen. Uit het jaarverslag M&M is gebleken dat dit deels is gelukt. In totaal zijn minder maatregelen opgelegd, mogelijk komt dat mede doordat tegenwoordig gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om een beperking van de bewegingsvrijheid (afdelingsarrest) vast te leggen in het behandelplan (in dat geval is oplegging van een maatregel niet nodig).

De Commissie spreekt haar waardering uit voor het feit dat de directie de motivering maatregelen blijft monitoren. Dit draagt naar oordeel van de Commissie duidelijk bij aan de kwaliteit van de zorg. De Commissie merkt op dat zij niet van alle opgelegde maatregelen afzonderlijk bericht krijgt. Door middel van het jaarverslag Middelen en Maatregelen en door het maandelijkse overzicht van toegepaste maatregelen krijgt de Commissie wel goed inzicht in welke maatregelen worden opgelegd.

De Commissie heeft gedurende het verslagjaar geen afschrift ontvangen van het jaarverslag “Incidenten 2018”. De Commissie vraagt dit alsnog op en hoopt het ook komend verslagjaar weer te ontvangen. Verder is gedurende het verslagjaar diverse malen aandacht gevraagd voor het feit dat in diverse beklagzaken veelvuldig sprake is geweest van (soms forse) formele gebreken bij oplegging van een maatregel (zie verder hoofdstuk 6 Rechtspraak).

10) Gedurende het verslagjaar is aandacht besteed aan de Lange Termijnvisie van de Pompestichting. Onder meer is aan de orde gesteld dat er - in tegenstelling tot voorgaande jaren - nu méér vraag naar tbs-plaatsen (opname) is. Er ligt daarom meer druk op uitstroom van patiënten naar een lager beveiligingsniveau. Afdeling Meander, de resocialisatievoorziening, is gerenoveerd en zal heropenen. Verder zal op FPA Wolfheze een afdeling voor beveiligde intensieve zorg worden gerealiseerd, zodat binnen de reguliere GGZ forensische zorg kan worden aangeboden. Ook zal binnen de instelling een longcare voorziening worden gebouwd, met een lage beveiliging (2). De schatting is dat 24 plaatsen kunnen worden gerealiseerd. En tot slot wordt gekeken naar meer opvangmogelijkheden voor bewoners die groepsongeschikt zijn. Zo worden op de locatie Zeeland overdag al op een bepaalde plek (met minder prikkels) diverse bewoners opgevangen, die 's-nachts teruggaan naar hun eigen afdeling/kamer.

Daarnaast vinden er zorgconferenties plaats van tbs-gestelden die langer dan 15 jaar worden behandeld, ook daar ligt druk op toeleiding naar een lager beveiligingsniveau. Mogelijk zal in de toekomst al na 8 jaar worden geëvalueerd of een lager beveiligingsniveau mogelijk is. Patiënten die niet meewerken aan hun tbs-behandeling kunnen als gevolg hiervan dan eerder naar een LFPZ-voorziening worden geplaatst.

Het aantal bewoners binnen de LFPZ daalt en ook het aantal nieuwe aanmeldingen voor de LFPZ daalt.

De kloof tussen ZISZ-afdeling en LFPZ-afdeling is groot. Dit blijft een probleem en daarmee een punt van aandacht.

Het blijft lastig om gekwalificeerd personeel te vinden. Er is een strategisch personeelsplan opgesteld, zo zullen het aantal opleidingsplaatsen worden verhoogd. Er vindt niet standaard roulatie plaats van medewerkers tussen afdelingen. Een bepaalde mate van doorstroom is zeker goed en wordt nagestreefd, mede met het oog op de veiligheid en ontstaan van vaste werkpatronen.

De Commissie streeft ernaar om minimaal eenmaal per jaar dit onderwerp te agenderen in een regulier maandelijks overleg met de directie.

11) Ook dit verslagjaar is aandacht besteed aan de warme zomerperiode en de gevolgen daarvan voor patiënten en bewoners. In diverse vergaderingen is gesproken over de klimaat-technische nadelen van de huidige gebouwen. Onder meer is voor de locatie Nijmegen gemeld dat op bepaalde behandelafdelingen is gestart met de luchtbehandeling door middel van topkoeling. Gedurende het verslagjaar is de Commissie niet gebleken van te grote, structurele problemen.

12) Gedurende het verslagjaar is de Commissie geïnformeerd over een wijziging in het uitvoeren van urinecontroles. Deze worden tegenwoordig at random bepaald. Op deze wijze wordt voorspelbaarheid van urinecontroles voorkomen. De Commissie heeft gevraagd om goed te kijken naar de hoeveelheid controles die in korte tijd achter elkaar kunnen worden afgenomen. De Commissie heeft zowel in bemiddelingen als klachten gemerkt dat de gewijzigde aanpak bij patiënten niet direct duidelijk was.

13) Per 1 november 2019 is de wet Strafbbaarstelling binnensmokkelen contrabande ingevoerd. Tijdens diverse vergaderingen is gesproken over de wijze waarop uitvoering zal worden gegeven aan deze wet, onder meer door het doen van aangifte bij politie.

3.2 Verslagen maandcommissaris

In verslagen van de maandcommissarissen wordt op vragen en klachten van de patiënten/bewoners ingegaan. Voorts besteedt de maandcommissaris aandacht aan algemene problemen en aan de sfeer op de afdeling. De maandcommissarissen hebben regelmatig overleg met de zorgmanagers. De verslagen van de maandcommissaris worden in de commissievergadering besproken.

3.3 Afdelingsbezoek

In het verslagjaar heeft de Commissie een bezoek gebracht voorafgaand aan oplevering van de opgeknapte afdeling Meander (resocialisatievoorziening), net buiten de hekken van de instelling. Zowel aan de buitenkant van het gebouw als van binnen is het gebouw compleet gerenoveerd. In het vorige jaarverslag is reeds begonnen met de verbouwing van deze resocialisatie afdeling.

Namens de Commissie zijn de heer van Hezewijk en mevr. Lont aanwezig geweest bij de officiële opening van deze afdeling op 16 mei 2019.

Verder zijn de heren van Vliet en 's-Gravenmade aanwezig geweest bij de viering van het 10 jarig bestaan van het woongebouw op de locatie Zeeland op 20 juni

2019. Dit werd gevierd door organisatie van een congres. Ook was er in de ochtend een markt voor bewoners op het terrein.

Er zijn twee maandcommissarissen gekoppeld aan de locatie Vught en er zijn er twee gekoppeld aan de locatie Zeeland. Op de locatie Nijmegen is een maandcommissaris gekoppeld aan één of meer afdelingen. Het doel hiervan is dat, de maandcommissarissen makkelijker en gericht bezoeken kunnen brengen aan die afdeling en/of overleg kunnen voeren met de zorgmanager van die betreffende afdeling. Deze koppeling staat los van de individuele bemiddeling tijdens het reguliere spreekuur in Nijmegen. Op de locaties Vught en Zeeland wordt al langer zo gewerkt en zijn de ervaringen van zowel bewoners als maandcommissarissen zeer positief. Op de locatie Nijmegen komt deze werkwijze minder goed van de grond. Dit hangt waarschijnlijk samen met het feit dat er veel meer afdelingen zijn op die locatie, dat de patiëntengroep verschilt en dat er meer doorloop is en/of verplaatsingen zijn. Aan het eind van het verslagjaar is besloten om te onderzoeken of de rol van de maandcommissaris op de locatie Nijmegen anders kan worden ingevuld. In het komende verslagjaar zal hier een vervolg aan worden gegeven.

3.4 Contacten met de patiëntenraad/bewonersraad

De commissie heeft met belangstelling kennis genomen van de verslagen van de vergaderingen van de patiëntenraad en de bewonersraad. Gedurende het verslagjaar hebben leden vergaderingen bijgewoond van zowel de bewoners- en patiëntenraad.

3.5 Bijwonen overleg zorgmanagers

De maandcommissarissen op de locaties Zeeland en Vught hebben regelmatig overleg met zorgmanagers gevoerd. Dit overleg acht de Commissie zinvol in het kader van de bemiddelingen omdat de zorgmanager het eerste aanspreekpunt is.

Op de locatie Nijmegen hebben op 13 juni 2019 de heren 's-Gravenmade en Van Vliet een bedrijfsvoedersoverleg (zorgmanagers) bijgewoond. Er is tijdens dat overleg (onder meer) gesproken over de verplaatsing van bewoners van afdeling Niers naar de locatie Zeeland, de komst van een andere doelgroep op de locatie Nijmegen en tot slot is aandacht besteed aan de privacy (onder meer tijdens bemiddeling).

Gedurende het verslagjaar zijn deze keer geen zorgmanagers uitgenodigd om een commissievergadering bij te wonen. In het komende verslagjaar zal dit zeker weer worden opgepakt.

4. **De adviestaak**

De Commissie heeft met belangstelling kennisgenomen van de door het RSJ opgestelde adviezen over:

- concept wetsvoorstel Invoeringswet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen;
- gegevensverstrekking weigerende observandi.

De Commissie heeft geen aanleiding gezien te reageren op deze adviezen.

Voor het overige werden in het verslagjaar door de Commissie geen expliciete adviezen uitgebracht aan het Ministerie van Veiligheid en Justitie, de RSJ of andere instanties en personen.

Verder is kennisgenomen van een WODC-rapport “Recidive na tbs, ISD en overige forensische zorg”.

5. De bemiddelingstaak

Net zoals in voorgaande jaren traden de meeste leden van de Commissie bij toerbeurt op als maandcommissaris. In verband met hun rol tijdens de beklagcommissie waren de voorzitters daarvan vrijgesteld. Op deze manier wordt de bemiddelings- en de rechtspraakfunctie van de Commissie duidelijk van elkaar gescheiden. De Commissie heeft ook gevolg gegeven aan het, in de Bvt neergelegde uitgangspunt, dat bij klachtafwikkeling aan bemiddeling zo mogelijk prioriteit wordt gegeven. De patiënten en bewoners werden doorgaans gewezen op de mogelijkheid van een gesprek met en bemiddeling door de maandcommissaris. Doorverwijzing naar de maandcommissaris volgde indien mogelijk en ook tijdens beklagzittingen wordt waar mogelijk onderzocht of bemiddeling mogelijk is.

Voor de locatie Nijmegen traden in het verslagjaar acht maandcommissarissen op aan de hand van een rooster. Voor de locaties Vught en Zeeland traden in het verslagjaar beurtelings twee leden op als maandcommissaris, eveneens volgens een rooster. Evenals in eerdere jaren handelden de maandcommissarissen de klachten en bemiddelingsverzoeken zelfstandig af. Zij hadden daarbij in beginsel contact met de zorgmanagers van de afdelingen en soms met de behandelcoördinator. In sommige gevallen werd zelfs een gesprek gehouden met de patiënt, zorgmanager en maandcommissaris.

Daarnaast is er de mogelijkheid dat patiënten spontaan naar het spreekuur komen (alleen opname- en behandelafdelingen locatie Nijmegen) of door middel van spreekbriefjes aangeven de maandcommissaris te willen spreken (LFPZ-afdeling Nijmegen en de locaties Vught en Zeeland). In een overgroot deel van de klachten die bij het secretariaat binnenkwamen was niet sprake van een verzoek tot bemiddeling maar werd direct beklag ingediend. De klachten werden – waar mogelijk – na registratie veelal doorgestuurd naar de maandcommissaris met het verzoek te bemiddelen.

In het verslagjaar is in totaal 194 maal (van de in totaal 346 bij het secretariaat binnengekomen klachten) bemiddeld (zie de tabellen in hoofdstuk 6). Voor de locatie Nijmegen gaat het om 144 verzoeken tot bemiddeling (inclusief LFPZ-afdeling Niers). Voor de locatie Vught betreft het 3 bemiddelingen en voor de locatie Zeeland betreft het 47 (geregistreerde) verzoeken tot bemiddeling. Dit leidde in 76 gevallen tot intrekking van het beklag na bemiddeling (zie bijlage 2, totaaloverzicht Klaver 2019). Daarbij wordt opgemerkt dat bij de categorie ‘ingetrokken’ ook klachten kunnen zijn opgenomen die zijn ingetrokken na bemiddeling. In totaal zijn 123 klachten ingetrokken.

In het algemeen kan worden opgemerkt dat de maandcommissaris met regelmaat vragen te beantwoorden kreeg met betrekking tot de problemen rondom persoonlijke voorwerpen (in het bijzonder rond kamercontroles dan wel na overplaatsing), bewegingsvrijheid binnen de inrichting, controle (in het bijzonder

urinecontroles) en meer in het algemeen over bejegening, behandeling en verzorging.

Wat de wijze van afhandeling door de maandcommissarissen aangaat, is in veel gevallen door de maandcommissaris contact opgenomen met de zorgmanager, uitleg gegeven aan de patiënt/bewoner en advies gegeven, bijvoorbeeld om nog eens met de zorgmanager van de afdeling de zaken te bespreken en aldus mogelijk tot een oplossing te komen. Na afloop van een bemiddeling wordt door de maandcommissaris doorgaans schriftelijk bericht gezonden aan de patiënt en de zorgmanager. Daarnaast wordt door de maandcommissaris een algemeen verslag opgemaakt aangaande de bevindingen. Dit verslag wordt tijdens de commissievergadering besproken.

6. De rechtsprekende taak

In het verslagjaar werd de beklagcommissie voorgezeten door mevrouw Henniphof of mevrouw Bakker en incidenteel door de heer Dirks. Aan de hand van een rooster namen bij toerbeurt andere commissieleden deel aan de beklagcommissie. Mevrouw Lont is secretaris van de beklagcommissie.

In onderstaande tabel is het aantal binnengekomen beklagzaken en het aantal afzonderlijke klagers voor zowel het verslagjaar als 2018 aangegeven.

Locatie	Nijmegen	Vught	Zeeland	Totaal
Aantal klachten 2019	235	33	78	346
Aantal klagers 2019*	49	6	16	71
Aantal klachten 2018	246	30	35	311
Aantal klagers 2018 *	52	4	12	68

* Doordat patiënten/bewoners intern overgeplaatst kunnen worden is het mogelijk dat zij op verschillende locaties klachten hebben ingediend.

Het totaal aantal ingediende klachten is ten opzichte van vorig jaar licht gestegen, in het bijzonder op de locatie Zeeland. Een mogelijke verklaring is dat per eind mei 2019 de gehele afdeling Niers (LFPZ-afdeling bestaande uit 8 bewoners) is overgegaan naar de locatie Zeeland. Op deze afdeling verbleven een aantal bewoners die regelmatig klaagden. Een verklaring voor de lichte afname van het aantal klachten op de locatie Nijmegen vloeit mogelijk ook voort uit deze interne overplaatsing van bewoners tussen afdeling Niers (Nijmegen) en de locatie Zeeland. Voor de locatie Vught is het aantal klachten ongeveer gelijk gebleven.

Ook is in een tabel het aantal klachten, het aantal klagers en het totaal aantal patiënten/bewoners per locatie aangegeven over de jaren 2015-2019.

Locatie	Nijmegen	Vught	Zeeland	Totaal
Aantal klachten 2019	235	33	78	346
Aantal klachten 2018	246	30	35	311
Aantal klachten 2017	240	56	33	329
Aantal klachten 2016	181	44	36	261
Aantal klachten 2015	169	66	52	287
Aantal klagers 2019	49	6	16	71
Aantal klagers 2018	52	4	12	68
Aantal klagers 2017	57	5	15	77

Aantal klagers 2016	59	11	13	83
Aantal klagers 2015	61	16	17	94
Totaal aantal patiënten /bewoners 2019 *	175	6	89	270
Totaal aantal patiënten /bewoners 2018 *	170	6	86	262
Totaal aantal patiënten /bewoners 2017 *	170	6	90	266
Totaal aantal patiënten /bewoners 2016*	167	6	92	265
Totaal aantal patiënten /bewoners 2015*	166	22	90	278

* per 31 december van dat jaar

De beklagcommissie heeft in het verslagjaar de beklagzaken als volgt afgehandeld*:

Soort afdoening	Nijmegen	Vught	Zeeland	TOTAAL
Ingetrokken	89	3	31	123
Niet-ontvankelijk	86	2	7	95
Ongegrond	40	20	7	67
(Deels) gegrond	35	8	4	47
Rogatoir verzoek	14	0	4	18
TOTAAL	264	33	53	350
Bemiddeling	144	3	47	194

*ziet op uitstroom, dus zowel openstaande klachten uit 2018 als ook binnengekomen klachten in 2019.

De onderdelen waarover in de locatie Nijmegen het meest werd geklaagd hadden betrekking op bewegingsvrijheid (zoals opgelegde maatregelen van afzondering, afdelingsarrest en separatie), behandeling en controle (waaronder kamercontrole dan wel urinecontrole) en contact buitenwereld (bezoek). Daarbij wordt opgemerkt dat dit laatste ziet op toezicht op bezoek dan wel weigering van bezoek.

Voor de locatie Vught werd onder meer geklaagd over opgelegde maatregelen betreffende de bewegingsvrijheid. Zoals eerder opgemerkt betreft dit bewoners van de ZISZ-afdeling. Deze klachten hebben vooral betrekking op oplegging van een maatregel van afzondering alsmede op de verlengingen van deze maatregel. Verder is geklaagd over plaatsing op deze ZISZ-afdeling dan wel voortzetting van deze plaatsing. Daarnaast is op deze locatie geklaagd over bejegening.

Voor de locatie Zeeland geldt dat veelal is geklaagd over bewegingsvrijheid (onder meer afdelingsarrest, separatie en afzondering), bejegening, controle (urinecontrole en kamercontrole) en persoonlijke voorwerpen. Verwezen wordt naar bijlage 1 van dit jaarverslag, het overzicht soorten klachten per onderwerp.

Diverse klagers laten zich in hun beklagzaak bijstaan door een advocaat, dit kan zijn bij het indienen van een klaagschrift als ook ter zitting van de beklagcommissie. Daarnaast is diverse malen van een advocaat een schriftelijke reactie ontvangen indien een advocaat verhinderd was ter zitting te verschijnen. Indien mogelijk wordt in overleg met de advocaat een datum voor de zitting gepland.

Diverse malen werd een geldbedrag toegekend als compensatie na een (geheel of gedeeltelijk) gegrond verklaard beklag. Deze compensatie wordt uitbetaald als de beslissing van de beklagcommissie onherroepelijk is. In de meeste beklagzaken handelde het om een formele gegrondverklaring en werd in de uitspraak al een compensatie opgenomen. Gedurende het verslagjaar is opgevallen dat veelvuldig sprake was van formele gebreken bij oplegging van een maatregel. In één specifieke klacht is een tegemoetkoming toegekend van € 448, -, omdat sprake was van dermate grote termijnoverschrijdingen dat deze naar oordeel van de beklagcommissie deze forse vergoeding rechtvaardigden. Ten tijde van het opstellen van dit verslag is de uitspraak in beroep ontvangen en is de tegemoetkoming naar beneden bijgesteld.

De beklagcommissie heeft geen verzoek om rogatoir verhoor gedaan. In het verslagjaar zijn 18 verzoeken ontvangen van andere commissies van toezicht om een patiënt rogatoir te horen.

De door de beklagcommissie (deels) gegrond verklaarde klaagschriften hadden onder meer betrekking op:

- gebruik vrijheidsbeperkend middel (handboeien) tijdens vervoer met de eigen vervoersdienst van locatie Nijmegen naar locatie Zeeland;
- maatregel van afzondering, nu geen schriftelijke maatregel is overgelegd;
- niet luchten;
- (duur van) inbeslagname persoonlijke eigendommen (in bijzonder matras en kussen);
- gestelde voorwaarde voorafgaand aan verzenden van geprivilegieerde post;
- verlenging van drie maatregelen van afzondering nu maatregelen voldoende zijn doordacht maar onvoldoende naar voren laat komen in schriftelijke motivering en ontbreekt chronologische beschrijving;
- weigering bepaald bezoek, nu instelling voorbij is gegaan aan lichter middel, namelijk bezoek onder toezicht;
- kosten bepaald telefoongesprek;
- onderwijs, nu geen gemotiveerde beslissing is genomen op klagers verzoek tot volgen onderwijs;
- toezicht op bezoek op de afdeling nu na 4 keer geen evaluatie heeft plaatsgevonden;
- telefooneerverbod, weigeren uitreiken en verzenden poststuk, toezicht inhoud post en brief van cluster manager over de gevolgen onttrekking;
- niet uitreiken van schriftelijke mededelingen van inperkende maatregel;
- diverse verlengingen maatregel van afzondering, sprake formele gebreken;
- plaatsing op afdeling intensieve zorg en maatregel afzondering, sprake formele gebreken;
- niet ontvangen van een evaluatieverslag;
- weigering aangifte op locatie Vught;
- uitbetaling beloning dagbesteding in bepaalde periode vanwege ziekmelding;

- vermissing van persoonlijke spullen na overplaatsing afdeling Niers naar locatie Zeeland;
- verlenging maatregel van afzondering nu klagers contacten met medepatiënten/gedetineerden op ZISZ-afdeling gelijk kunnen worden gesteld met contact met medeverpleegden in de zin van artikel 32, derde lid van de Bvt, sprake formeel gebrek;
- persoonlijke verblijfsruimte (ondervonden ongemak van vliegjes op kamer als gevolg van lek achter toiletput);
- medische zorg in bepaalde periode (niet tijdig doorverwijzen naar tandarts).

Gedurende het verslagjaar zijn geen klachten ingediend door meerdere klagers over één bepaald onderwerp.

Door de beklagcommissie is gedurende het beklagjaar geen uitspraak gedaan in klachten die betrekking hadden op oplegging dan wel voortzetting van een a-dwangbehandeling. Verder is één klacht ingediend tegen een b-behandeling. De betreffende klager is in zijn klacht niet-ontvankelijk verklaard.

Er zijn diverse uitspraken gedaan die zien op privacy van verpleegden, onder meer toezicht tijdens douchen en het ter controle inzien post - namelijk 2 bekeuringen - door klagers 2e mentor. De klachten zijn ongegrond verklaard.

De afwikkeling van het merendeel van de beklagzaken heeft langer geduurd dan de wettelijke termijn van twee keer vier weken. Het niet halen van de wettelijke termijn heeft diverse oorzaken, waaronder vertraging in de ontvangst van de reacties van de directie, het rouleren per locatie voor een beklagzitting (vooral voor de locaties Zeeland en Vught), verhinderdata van advocaten, het na afloop van een zitting ontvangen van nadere informatie en de tijd die gemoeid is met het schriftelijk uitwerken van de uitspraak.

De Commissie merkt op dat de beklagzittingen (meestal) meervoudig worden gehouden en dat schriftelijk uitspraak wordt gedaan. Daar waar mogelijk wordt een klaagschrift zonder zitting afgehandeld en wordt afgezien van het opvragen van een schriftelijke reactie bij de directie.

In totaal zijn gedurende het verslagjaar 71 beroepen ingediend bij de RSJ tegen beslissingen van de beklagcommissie, namelijk 7 beroepen namens de directie en 64 beroepen namens de klagers.

Op de locatie Nijmegen is 5 maal door de directie beroep ingesteld en 44 maal door de klagers. Voor de locatie Vught geldt dat 14 maal beroep is ingesteld door de klagers. Door de directie is tweemaal beroep ingesteld. Op de locatie Zeeland is 6 maal beroep ingesteld door de klagers. Door de directie is geen beroep ingesteld.

In het verslagjaar zijn 7 uitspraken ontvangen waarin het beroep gegrond is verklaard, zijn 2 beroepen deels gegrond verklaard, zijn 20 beroepen ongegrond verklaard, is 1 beroep ingetrokken en in 13 beroepen werd de appellante niet-ontvankelijk verklaard.

Van 28 beroepen is gedurende het verslagjaar de uitspraak nog niet ontvangen, te weten 7 beroepen voor de locatie Nijmegen, 16 voor de locatie Vught en 5 voor de locatie Zeeland.

Gedurende het verslagjaar heeft de Commissie met belangstelling kennisgenomen van uitspraken van de RSJ alsmede het jurisprudentiebulletin.

Over het aantal ingediende schorsingsverzoeken bij de voorzitter van de beroepscommissie van de RSJ zijn geen cijfers beschikbaar nu deze niet afzonderlijk door het secretariaat zijn geregistreerd. Wel kan worden geconstateerd dat het merendeel van deze verzoeken betrekking heeft op het verzoek om opheffing van opgelegde maatregelen zoals afdelingsarrest, afzondering en separatie. De meeste schorsingsverzoeken zijn afgewezen. Overigens wordt een schorsingsverzoek door de beklagcommissie tevens aangemerkt als een klaagschrift.

7. Overige vermeldenswaardige activiteiten en gebeurtenissen

In het verslagjaar heeft de Commissie (samen met een delegatie van de directie) op 11 juni 2019 een werkbezoek gebracht aan FPC Gent (België). Er is uitgebreid gesproken met een afvaardiging van de directie, waaronder een Hoofd Zorglijn en een kwaliteitsmanager, gevolgd door een korte rondleiding. Onder meer zijn als punten opgevallen: andere maatschappelijke en politieke druk dan in Nederland, andere gevolgen van uitstroom op termijn en andersoortige incidenten. Verder is aandacht besteed aan de afwezigheid van een Commissie van Toezicht en het ontbreken van een interne rechtspositie dan wel wettelijk kader op dat vlak. De Commissie kijkt terug op een zeer interessant werkbezoek.

Zoals in het vorige verslagjaar is gemeld is aandacht besteed aan het project “Veilig en digitaal werken” voor de Commissie. De afzonderlijke leden hebben een veilige toegang tot een digitale samenwerkruimte gekregen. Sindsdien is de Commissie gestart met het digitaal verspreiden van de vergaderstukken. Het toegang verkrijgen tot deze ruimte verloopt wisselend. Het is soms onmogelijk of moeilijk de samenwerkingsruimte te bereiken, hetgeen frustratie en tijdsverlies veroorzaakt. Voor digitalisering van de overige procedures, dus maandcommissaris en beklagcommissie, is nog geen concrete aanvang gemaakt.

Na afloop van de vergadering in december 2019 is op passende wijze afscheid genomen van mevr. Peek en mevr. van der Lande-Mermans. Sinds hun aantreden hebben zij zich bijna vijftien jaar lang met veel inzet en energie ingezet voor beklagzittingen, vergaderingen en als maandcommissaris in het bijzonder voor de locatie Vught.

8. Algemene conclusie en aandachtspunten

Er zijn het afgelopen jaar een aantal forse incidenten geweest, die de nodige impact hebben gehad op de sfeer binnen de kliniek. Zowel voor medewerkers als voor patiënten is een tijdlang meer spanning en negativiteit voelbaar geweest. De Commissie heeft op basis van de informatie van de directie de indruk dat naar aanleiding van deze incidenten steeds kritisch is gekeken naar eigen handelen, mogelijkheden tot verbetering en dat oplossingen voortvarend zijn/worden in gevoerd. De Commissie is bovendien steeds goed op de hoogte gehouden van voorvallen, ontwikkelingen en evaluaties.

De afdeling Niers op locatie Nijmegen is het afgelopen jaar zeer geregeld onderwerp van gesprek en zorg geweest. Er hing een negatieve sfeer op deze afdeling en er werden veel klachten ingediend door de bewoners van deze afdeling. De keuze van de directie om de bewoners in het loop van het verslagjaar te verplaatsen naar locatie Zeeland en te verdelen over een aantal afdelingen is naar oordeel van de Commissie een goede keuze geweest en een oplossing voor (het grootste deel van) dit probleem.

Het invoeren van het Telio-systeem is veel werk en een flinke investering geweest voor de instelling, maar heeft tot gevolg dat er meer mogelijkheden zijn om patiënten en bewoners op maat gebruik te laten maken van multimedia. Bovendien is het niet langer nodig eigen media middelen van patiënten (deels) onklaar te laten maken. Het lijkt erop dat patiënten/bewoners tevreden zijn met het systeem. Er worden in ieder geval veel minder klachten op dit punt ingediend dan voorgaande jaren.

Een punt van zorg is de situatie op de afdeling ZISZ in Vught. Doordat er weinig bewoners op die afdeling zitten, met ieder voor zich grote individuele problematiek, is onderling contact tussen medebewoners over het algemeen niet haalbaar. Dit betekent dat bewoners, als gevolg van het feit dat alleen de ZISZ-afdeling gevestigd is in Vught, enkel contact hebben met medewerkers, maandcommissaris en (sporadisch) familie/vrienden. De directie en medewerkers zetten zich in om dit zoveel mogelijk te compenseren, door creatief naar activiteiten te zoeken die realiseerbaar zijn in de omgeving en door contact met gedetineerden van PI Vught te organiseren. De mogelijkheden hiertoe zijn echter beperkt en het kost meer moeite en energie dan wanneer dit binnen de eigen organisatie geregeld zou kunnen worden.

Dit jaarverslag 2019 is vastgesteld op 2 juni 2020.

mr. N. Lont, secretaris

mr. T.C. Henniphof, voorzitter

BIJLAGE 1

Overzicht soorten klachten per onderwerp

2019	Nijmegen	Zeeland	Vught	TOTAAL
Activiteiten (arbeid)	9	1	0	10
Activiteiten (diversen)	2	0	0	2
Activiteiten (luchten)	0	1	0	1
Activiteiten (sport)	0	0	0	0
Behandeling	35	6	0	41
Bejegening	16	10	3	29
Bewegingsvrijheid (o.a. afdelingsarrest, separatie, afzondering en plaatsing afdeling intensieve zorg)	48	17	25	90
Contact buitenwereld (bellen)	13	5	0	18
Contact buitenwereld (bezoek)	14	2	1	17
Contact buitenwereld (post)	12	1	0	13
Controle (o.a. urineonderzoek & onderzoek persoonlijke verblijfsruimte)	27	10	1	38
Dwangbehandeling	2	0	1	3
Eisen verblijfsruimte	3	0	0	3
Geweld	1	1	0	2
Informatie / procedure	1	0	0	1
Persoonlijke voorwerpen	13	10	0	23
Rekening courant/ zak- en kleedgeld	9	3	1	13
Rogatoir verzoek	3	5	0	8
Schadeverhaal	2	0	0	2
Selectieoverplaatsing (extern/intern)	2	0	0	2
Toezicht	0	0	0	0
Verlaten inrichting	4	1	0	5
Verzorging (diversen)	2	1	0	3
Verzorging (godsdienst, levensovertuiging)	4	0	0	4
Verzorging (medische)	6	1	0	7
Verzorging (persoonlijke)	7	3	1	11
TOTAAL	235	78	33	346

BIJLAGE 2

Totaaloverzicht KLAVER 2019

Doorloop termijnen in dagen

Beslissingen

	<i>Instream aantal klachten</i>	<i>Uitstream aantal klachten</i>	<i>0-10</i>	<i>11-30</i>	<i>31-40</i>	<i>41-50</i>	<i>51-60</i>	<i>> 60</i>	<i>Geground</i>	<i>Ongegrond</i>	<i>Deels geground</i>	<i>Niet ontvankelijk</i>	<i>Ingetrokken</i>	<i>Ingetrokken na bemiddeling</i>	<i>Ingetrokken ter zitting</i>	<i>Afdoening na rogatoir verzoek</i>
<i>Nijmegen</i>	235	264	6	23	17	14	16	188	18	40	17	86	19	53	17	14
<i>Vught</i>	33	33	0	1	3	2	6	21	0	20	8	2	2	1	0	0
<i>Zeeland</i>	78	53	3	14	7	5	3	21	2	7	2	7	8	22	1	4
Totaal	346	350	9	38	27	21	25	230	20	67	27	95	29	76	18	18

KLAVER: KLachten Verwerken En Rapporteren

BIJLAGE 3

Managementoverzicht KLAVER 2019 locatie Nijmegen (per kwartaal)

	<i>Beginvoorraad</i>	<i>Instroom</i>	<i>Uitstroom</i>	<i>Doorlooptijd (in dagen)</i>	<i>Geground</i>	<i>Ongegrond</i>	<i>Deels geground</i>	<i>Niet ontvankelijk</i>	<i>Ingetrokken</i>	<i>Ingetrokken na hemiddelina</i>	<i>Ingetrokken ter zitting</i>	<i>Afdoening na rogatoir verzoek</i>	<i>Eindvoorraad</i>
<i>Kw 1</i>	84	40	73	107	1	14	4	20	5	9	9	11	51
<i>Kw 2</i>	51	68	52	81	4	8	6	14	3	13	4	0	67
<i>Kw 3</i>	67	74	60	66	11	7	2	23	5	8	3	1	81
<i>Kw 4</i>	81	53	79	91	2	11	5	29	6	23	1	2	55
<i>Totaal</i>		235	264	86	18	40	17	86	19	53	17	14	

Managementoverzicht KLAVER 2019 locatie Vught (per kwartaal)

	<i>Beginvoorraad</i>	<i>Instroom</i>	<i>Uitstroom</i>	<i>Doorlooptijd (in dagen)</i>	<i>Geground</i>	<i>Ongegrond</i>	<i>Deels geground</i>	<i>Niet ontvankelijk</i>	<i>Ingetrokken</i>	<i>Ingetrokken na hemiddelina</i>	<i>Ingetrokken ter zitting</i>	<i>Afdoening na rogatoir verzoek</i>	<i>Eindvoorraad</i>
<i>Kw 1</i>	5	8	7	103	0	4	0	2	0	1	0	0	6
<i>Kw 2</i>	6	9	8	79	0	3	3	0	2	0	0	0	7
<i>Kw 3</i>	7	5	7	76	0	7	0	0	0	0	0	0	5
<i>Kw 4</i>	5	11	11	91	0	6	5	0	0	0	0	0	5
<i>Totaal</i>		33	33		0	20	8	2	2	1	0	0	

Managementoverzicht KLAVER 2019 locatie Zeeland (per kwartaal)

	<i>Beginvoorraad</i>	<i>Instroom</i>	<i>Uitstroom</i>	<i>Doorlooptijd (in dagen)</i>	<i>Geground</i>	<i>Ongegrond</i>	<i>Deels geground</i>	<i>Niet ontvankelijk</i>	<i>Ingetrokken</i>	<i>Ingetrokken na hemiddelina</i>	<i>Ingetrokken ter zitting</i>	<i>Afdoening na rogatoir verzoek</i>	<i>Eindvoorraad</i>
<i>Kw 1</i>	4	4	3	87	1	1	0	0	1	0	0	0	5
<i>Kw 2</i>	5	20	8	43	0	0	0	2	4	2	0	0	17
<i>Kw 3</i>	17	26	24	45	0	1	0	1	2	15	1	4	19
<i>Kw 4</i>	19	28	18	63	1	5	2	4	1	5	0	0	29
<i>Totaal</i>		78	53		2	7	2	7	8	22	1	4	